

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р **Магдалена Панайотова**,

член на научно жури за защита на дисертация за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ от **Валентина Иванова Донева** в област на висшето образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология (Руска литература).

Валентина Иванова Донева беше докторант на самостоятелна подготовка към катедрата по „Славистика“ на Югозападния университет в периода 2012 – 2015 г. За времето на докторантурата си тя е участвала в 7 научни конференции, включително международни, и има 9 публикации на научни статии. В тях е отразена съществена част от дисертационното изследване. В периода на докторантурата си ас. Валентина Донева участва в работата на „Докторантски филологически център“ (докторантско училище при Филологическия факултет, създадено по проект към оперативна програма РЧРС), в уъркшоп на докторантите, представи и своята научна теза пред колеги докторанти от цяла България. Няма да крия, че текстът на дисертацията ѝ извървя дълъг път на корекции, допълнения и обмисляне.

Предложеният дисертационен труд «Метапоетика на тайнственото в късните произведения на И.С.Тургенев» се състои от 144 страници и съдържа увод, три глави, заключение и 228 библиографски единици. Значимостта на темата в българското литературоведско научно пространство е във факта, че независимо от защитените дисертации за И.Тургенев и интереса към неговото творчество от страна на българската русистика, настоящата дисертация е първият опит да се изясни поетиката на тайнственото у Тургенев, като за целта изследователското внимание е фокусирано върху късните прозаични творби на писателя.

В уводната част Влаентиа Донева извежда основните цели и задачи на изследването, акцентирайки върху интереса към Тургенев като автор на малки повествователни форми и извежда в основата на изследването си няколко избрани тайнствени повести на писателя („Сън“, „Призраци“, „Песен на тържествуващата любов“ и „Клара Милич“).

Първата глава „Рецепция на късните повести на Тургенев“ повдига въпроса за типа повествование на Тургенев на фона на рецепцията на повестите на Тургенев.

Втората глава „Особености на поетиката като авторски код“ разглежда мотивите на тайнственото в осем от повестите на писателя, като проследява причината за появата на подобен жанр у Тургенев.

Трета глава „Образът на тайнственото в „тайнствените повести“ на Тургенев“ съдържа две подглави: 3.1. Тайнственост и мелодика, в която дисертантката проследява звуковото начало като градивен конструктивен елемент на тайнствеността в повестите „Клара Милич“, „Сън“, „Песен на тържествуващата любов“, „Призраци“; 3.2. Сънят в „тайнствените“ повести. Тук се изследват типът персонажи, образите на фантастичното, символиката на съня в така наречените тайнствени повести.

В Заключението се обобщават резултатите от изследването, като тайнствеността определя загадъчния свят на четирите избрани произведения на ниво пространствено-времево начало на сюжета и образна система.

Сред приносните моменти в дисертацията са фактът, че тя е първият опит да се изясни поетиката на тайнственото при Тургенев в българската русистика, опит, който оформя и въпроси, и перспективи за бъдещи изследователски търсения.

Бих отбелязала и някои слабости на работата. В отделни моменти от текста изказът страда от неяснота. Има някои русизми. Детайлният анализ

на повестите би могъл да разтвори един по-широк културологичен хоризонт. От библиографското описание на изворите има какво да се желае по отношение на коректното изписване.

Но като цяло, независимо от отделните пропуски, дисертацията е цялостно завършено произведение с несъмнен приносен характер. Бих препоръчала по-ярко да се открият приносите и дисертантката да прояви по-голяма смелост в открояване на изводите при публикуване на работата.

Авторефератът към текста отразява точно и коректно съдържанието.

Заключение: Дисертационният труд на Валентина Донева «Метапоетика на тайнственото в късните произведения на И.С.Тургенев» е актуално изследване за българската литературоведска русистика. То демонстрира зрялост и умение за анализ.

Бих искала да отбележа и работата на Валентина Донева като асистент. За времето, в което тя преподава във Филологическия факултет, показва сериозно, отговорно и коректно отношение към поставените задачи, както и умение за работа със студентите, изпълнителност и инициативност.

Цялостната ѝ научна и преподавателска дейност бележи облика на един активен млад човек.

В този смисъл, отичтайки приносите на дисертационния труд, както и цялостната ѝ научна дейност, предлагам на уважаемите членове на научното жури да гласуват за **присъждане на Валентина Иванова Донева** образователната и научна степен „**доктор**” по научна специалност

2.1. Филология. Руска литература.

Дата: 1 дек. 2015

Член на журито:

Благоевград

(проф. д-р М. Костова-Панайотова)